

Lovforslag nr. L 185. Fremsat den 8. marts 1995 af sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen)

Forslag

til

Lov om sundhedsvæsenet på Færøerne

§ 1. Færøernes hjemmestyre fastsætter regler om sundhedsvæsenets opgaver, ydelser og administration.

Stk. 2. Sundhedsvæsenets opgaver og ydelser i henhold til stk. 1 omfatter

- 1) sygehusvæsen,
- 2) kommunelægeordning,
- 3) sundhedsplejeordning,
- 4) hjemmesygeplejeordning,
- 5) skolelægeordning,
- 6) tandplejeordning og
- 7) sygeforsikring.

§ 2. Personer, der har bopæl på Færøerne, har ret til at modtage ydelser på de områder, der er nævnt i § 1, stk. 2.

Stk. 2. Personer, som har bopæl andetsteds i riget, men som opholder sig midlertidigt på Færøerne, har ret til at modtage ydelser på de områder, der er nævnt i § 1, stk. 2, såfremt hensigten med opholdet ikke har været at opnå sygehusbehandling, og patienten ikke tåler at blive flyttet til et sygehus i bopælsamtskommunen eller i øvrigt trænger til øjeblikkelig hjælp.

Stk. 3. Personer, der flytter til Færøerne fra udlandet, har først ret til ydelser på de områder, der er nævnt i § 1, stk. 2, 6 uger efter tilflytningen. Personer, der tilflytter fra den øvrige del af riget, har dog ret til ydelser på de områ-

der, der er nævnt i § 1, stk. 2, straks efter tilflytningen. Landsstyret kan fastsætte regler om, at nærmere angivne persongrupper har adgang til ydelser på de områder, der er nævnt i § 1, stk. 2, umiddelbart efter tilflytningen eller efter kortere tids bopæl end 6 uger.

Stk. 4. Regeringen kan indgå overenskomst med andre stater om gensidig ydelse af sygehjælp efter denne lov.

§ 3. Loven træder i kraft den 1. april 1995.

Stk. 2. De love og anordninger vedrørende sundhedsvæsenet, som ved lovens ikrafttræden gælder for Færøerne, forbliver i kraft, indtil de ophæves af lagtingslove, der udstedes af Færøernes hjemmestyre, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. §§ 17 – 19 i lov for Færøerne om sygehusvæsenet, jf. lovbekendtgørelse nr. 137 af 6. marts 1991, kan ikke ophæves ved lagtingslov.

§ 4. I lov om sygehusvæsenet, jf. lovbekendtgørelse nr. 476 af 7. november 1985, som senest ændret ved lov nr. 1134 af 21. december 1994, affattes § 6, stk. 6, 2. pkt., således:

»Dog har personer med bopæl i udlandet, i Grønland eller på Færøerne ret til befordring eller befordringsgodtgørelse ved transport til hjemlandet, til Grønland eller til Færøerne i det omfang, dette følger af aftaler eller af traktatlige forpligtelser.«

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Hensigten med lovforslaget er at give Færøernes hjemmestyre mulighed for bedre samordning af sundhedsvæsenets ydelser og af driften af sundhedsvæsenet samt mulighed for at indrette sundhedsvæsenet under hensyntagen til de særlige færøske forhold.

Hensigten med lovforslaget er tillige at præcisere såvel regeringens som det færøske hjemmestyres opgaver med og ansvar for sundhedsforholdene på Færøerne.

Ved forhandlinger mellem den danske regering og det færøske landsstyre den 6. april 1993 opnåedes der enighed om at gennemføre et udredningsarbejde med henblik på at overgå til anvendelse af rammelove på Socialministeriets og Sundhedsministeriets områder. Det blev endvidere ved forhandlinger mellem den danske regering og det færøske landsstyre den 17. november 1994 aftalt, at disse love forudsættes vedtaget i Lagtinget og i Folketinget inden 1. april 1995, samt at landsstyret inden udgangen af 1995 fremsætter forslag om udfyldende lagtingslovgivning.

Lovforslaget er en udmøntning af disse aftaler.

Sundhedsvæsenet på Færøerne er et fællesanliggende mellem færøernes hjemmestyre og den danske stat, dog er apotekervæsenet som den eneste del af sundhedsvæsenet overtaget som særanliggende ved lagtingsbeslutning af 13. maj 1948.

Lovforslaget fremsættes med hjemmel i § 9 i lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre, der bestemmer, at der efter forhandling kan træffes aftale om, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang det er muligt inden for områder, der henhører under fællesanliggender, at overlade det færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og overtage administrationen af de pågældende områder.

Inden for sundhedsvæsenets område har hjemmelen i hjemmestyrelovens § 9 været anvendt til i stadig mere omfattende omfang at give Færøernes hjemmestyre indflydelse på sundhedsvæsenets drift.

Således blev administrationen af det færøske sygehusvæsen ved lov for Færøerne om sygehusvæsenet i 1976 overgivet til det færøske hjemmestyre.

Statens tilskud til Færøernes sundhedsvæsen udbetaltes til og med 1987 i form af refusioner. Ved aftale af 9. marts 1987 mellem regeringen og Færøernes landsstyre vedrørende tilskudsreformen ændredes betalingen for sundhedsvæsenets ydelser fra refusion til bloktilskud samtidig med, at den danske stats bemyndigelser til at udstede regler for tilrettelæggelse af driften af forskellige ordninger i al væsentlighed bortfaldt.

Bloktilskuddet til Færøernes sundhedsvæsen indgår nu som en del af det generelle bloktilskud under Finansministeriet, jf. lov nr. 1092 af 21. december 1994 om tilskud til Færøernes hjemmestyre.

Færøernes landsstyre bad i foråret 1993 om de danske sundhedsmyndigheders bistand til en gennemgang af det færøske sundhedsvæsen, dets organisation og opgavevaretagelse.

Der blev derfor nedsat en rådgivningsgruppe med deltagelse af de danske og færøske sundhedsmyndigheder.

Rådgivningsgruppen anbefalede bl.a. at »...lov om sygehusvæsenet på Færøerne, lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring samt øvrige lovbestemmelser for det primære sundhedsvæsen på Færøerne samles i en rammelov, der giver Færøernes landsstyre mulighed for løbende at tilpasse sundhedsvæsenets struktur.«

I lovforslaget bestemmes, at Færøernes hjemmestyre kan fastsætte regler om sundhedsvæsenets tilrettelæggelse på Færøerne på en række områder, der opregnes i lovforslaget.

Sundhedsministeren har ikke nogen retlig forpligtelse til at påse, at udfyldningen bliver tilendebragt inden for den aftalte tidsramme, idet de gældende regler forbliver i kraft, indtil de afløses af regler, der er fastsat af hjemmestyret.

Landsstyret har tilkendegivet, at man ønsker at opretholde landslægens tilknytning til Sundhedsstyrelsen og Sundhedsministeriet. Landslægen på Færøerne vil således som hidtil på Sundhedsstyrelsens

vegne føre tilsyn med sundhedsforholdene på Færøerne.

Landsstyret har samtidig tilkendegivet, at man ønsker ikraftsat de gældende danske regler for sundhedsvæsenets centralstyrelse, herunder Patientklagenævnets virksomhed, og embedslægeloven, der afgrænser og beskriver landslægens virksomhed.

Samtidig med fremsættelse af dette lovforslag fremsættes derfor forslag overfor de færøske hjemmestyremyndigheder om ikraftsættelse af disse love for Færøerne ved kongelig anordning.

Sundhedsstyrelsen har hidtil ført tilsyn med sundhedsforholdene på Færøerne i henhold til reglerne i bekendtgørelse nr. 175 af 12. april 1933 angående sundhedsvæsenets centralstyrelse. Med ikraftsættelse af de i Danmark gældende regler for Færøerne sker der en modernisering af regelsættet, og en række ikke aktuelle regler udgår.

Landslægen på Færøerne ansættes af den danske stat og aflønnes af sundhedsministeren via finanslovens § 16.11.31. Heraf afholdes endvidere lønninger til sekretærbistand og kontorhold.

Landslægens virksomhed har hidtil været beskrevet i kongelig anordning nr. 545 af 4. oktober 1919.

Regeringen og landsstyret har aftalt, at gældende regler for de dele af sundhedsvæsenets virksomhed, der ikke er omfattet af dette lovforslag, bør gennemgås med henblik på at konstatere, om der er behov for en revision eller å jourføring af indholdet.

Lovforslaget er forelagt for hjemmestyret i medfør af hjemmestyrelovens § 7.

Den danske regering og det færøske landsstyre er enige om at oprette et kontaktudvalg, der drøfter sundhedsmæssige spørgsmål af interesse for sundhedsmyndighederne i Danmark og sundhedsmyndighederne på Færøerne.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget har ingen væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for den danske stat eller det færøske hjemmestyre.

Det i lov nr. 1092 af 21. december 1994 om tilskud til Færøernes hjemmestyre indeholdte bloktilskud omfatter også den danske stats tilskud til sundhedsvæsenets virksomhed på Færøerne. Tilskuddets størrelse berøres ikke af dette lovforslag.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det er efter lovforslaget Færøernes hjemmestyres opgave at fastsætte regler for sundhedsvæsenets tilrettelæggelse på Færøerne.

Det er med loven ikke hensigten at ændre ved det forhold, at sundhedsområdet er et fællesanliggende mellem den danske stat og Færøernes hjemmestyre.

Færøernes hjemmestyre kan udstede regler efter denne lov på de i § 1, stk. 2, nævnte områder.

Til § 1, stk. 2, nr. 1

Sygehusvæsenet udfører undersøgelse, behandling og pleje på færøsk sygehus og de dertil knyttede institutioner for personer med behov for hospitalsbehandling, der har bopæl eller midlertidigt ophold på Færøerne. Undersøgelse, behandling og pleje af færøske patienter på sygehuse i Danmark eller i udlandet er ligeledes omfattet af sygehusvæsenets virksomhedsområde.

Til § 1, stk. 2, nr. 2

Det påhviler kommunerne at sørge for lægehjælp til personer, som det offentlige i følge lovgivning er forpligtet til at yde vederlagsfri hjælp i sygdomstilfælde o.l.

Kommunelægerne er alment praktiserende læger, der udover faste takster fra sygekasserne og indtægter ved forebyggende undersøgelser modtager et fast honorar fra det offentlige. Færøerne er opdelt i 11 kommunelægedistrikter. Kommunelægens virksomhedsområde består i dag i almindelig lægegering i det distrikt, i hvilket denne er kommunelæge. Derudover løser kommunelægen opgaver for de offentlige myndigheder inden for lægedistriktet. Kommunelægen udfører endvidere de opgaver (vaccinationer m.m.), som er eller måtte blive pålagt denne efter lovgivningen.

Til § 1, stk. 2, nr. 3

Sundhedsplejerskerne er tilknyttet kommunelægedistrikterne. Sundhedsplejerskerne yder vederlagsfri støtte og vejledning om barnets udvikling og trivsel til forældre med børn, der er under den undervisningspligtige alder og ikke går i skole eller i børnehaveklasse. Herudover kan der tilbydes andre personer, der har behov herfor, vederlagsfri vejledning og bistand.

Til § 1, stk. 2, nr. 4

Hjemmesygeplejerskeordningen omfatter vederlagsfri hjemmesygepleje efter lægeanvisning. Hjemmesygepleje omfatter sygepleje, herunder omsorg og almen sundhedsvejledning, endvidere pleje i hjemmet af mødre i barselsperioden og endelig vejledning og bistand, herunder opsøgende arbejde, til

personer og familier, der har særlige behov herfor, og i samarbejde med lægelig og social sagkundskab.

Til § 1, stk. 2, nr. 5

Skolelægeordningen omfatter forebyggende helbredsundersøgelser af alle børn i børnehaveklasse og 1. - 9. klasse, samt af børn, der opfylder undervisningspligten udenfor skolen. Skolelægen forestår ligeledes oplysningsvirksomhed m.v. med det formål at fremme forståelsen af betydningen af sygdomsforebyggelse hos børn, forældre og skolepersonale. Skolelægen fører også kontrol med sundhedstilstanden og de hygiejniske forhold i skolerne.

Til § 1, stk. 2, nr. 6

Tandplejeordningen er en kommunal ordning, der sikrer alle børn i den undervisningspligtige alder adgang til vederlagsfri forebyggende og behandlende tandpleje. Ordningen omfatter forebyggende oplysningsvirksomhed overfor børn og deres forældre, instruktion af børn i tandpleje, regelmæssige undersøgelser af tandsundheden og behandling af tandsygdomme og tandstillingsfejl hos børn.

Til § 1, stk. 2, nr. 7

Sygeforsikringen på Færøerne forestås af 11 sygekasser. Sygekasserne varetager i dag hovedsagelig betaling for lægehjælp, herunder speciallægehjælp, tandlægehjælp, fysiurgisk og kiropraktisk behandling, ophold på hvilehjelm, medicin, briller, begravelseshjælp og befordring.

Til § 2

Bestemmelsen regulerer forskellige persongruppers adgang til at modtage ydelser efter loven. Bestemmelsen følger i hovedtræk reglerne i den danske sygehuslovgivning, jf. lovbekendtgørelse nr. 476 af 7. november 1985, som senest ændret ved lov nr. 1134 af 21. december 1994.

Til § 3

Loven træder i kraft den 1. april 1995.

Til § 3, stk. 2

De bestemmelser, hjemmestyret vedtager inden for rammerne af denne lov, har form af lagtingslove. I den enkelte lagtingslov anføres, at den udstedes med hjemmel i denne lov. Landsstyret underretter

Rigsombudet på Færøerne om regeludstedelse i medfør af denne lov og angiver, hvilke love og anordninger, lagtingsloven helt eller delvis afløser.

De love og anordninger, som gælder på nuværende tidspunkt, og som forbliver i kraft, indtil Færøernes hjemmestyre har foretaget en erstatning ved lagtingslove, er følgende:

Lov om kommunal lægehjælp, jf. lovbekendtgørelse nr. 239 af 29. august 1927.

Lov for Færøerne om sygehusvæsenet, jf. lovbekendtgørelse nr. 137 af 6. marts 1991, bortset fra §§ 17 - 19.

Lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring, jf. lovbekendtgørelse nr. 514 af 21. juli 1989.

Anordning nr. 14 af 16. januar 1981 om ikrafttræden på Færøerne af lov om hjemmesygeplejerskeordninger, som ændret ved anordning nr. 845 af 18. december 1987.

Anordning nr. 15 af 16. januar 1981 om ikrafttræden på Færøerne af lov om sundhedsplejerskeordninger, som ændret ved anordning nr. 845 af 18. december 1987.

Anordning nr. 16 af 16. januar 1981 om ikrafttræden på Færøerne af lov om skolelægeordning, som ændret ved anordning nr. 241 af 1. maj 1986 om ændring af anordning om ikrafttræden på Færøerne af lov om skolelægeordning og anordning nr. 845 af 18. december 1987.

Anordning nr. 454 af 7. juli 1986 om ikrafttræden på Færøerne af lov om børnetandpleje.

Til § 3, stk. 3

Bestemmelsen er alene af lovteknisk karakter. Bestemmelsen viderefører de gældende villår for tjenestemandspersonale, der ved udgangen af 1976 var ansat ved statshospitalet i Tórshavn.

Til § 4

Hensigten med ændringen af bestemmelsen er at give personer med bopæl i Danmark, i Grønland eller på Færøerne, som modtager sygebehandling under et midlertidigt ophold andetsteds i riget, et retskrav på at få dækket merudgifter med hjemrejse til bopælen, såfremt merudgifterne opstår som følge af sygdommen. Det er dog en forudsætning herfor, at en aftale herom indgås mellem sundhedsministeren og de grønlandske/færøske sundhedsmyndigheder. Indholdet af en eventuel aftale forventes at svare til reglerne om dækning af merudgifter ved hjemtransport mellem de nordiske lande, jf. Nordisk Konvention om Social Sikring af 15. juni 1992, artikel 10.